

1400 jaar oud, overeind te zetten bij Meers als symbool voor de terugkeer van ooibos langs de Grensmaas. Wie meer wilt weten over de plannen van de Grensmaas en Zandmaas/Maasroute kan de internetpagina www.maaswerken.nl raadplegen.

CROMBAGHS, B. & W. BOSMAN, Nieuwsbrief Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad, nr. 1. Provincie Limburg & Ministerie van LNV. De nieuwsbrief is aan te vragen bij mw. Sassen (secretariaat afd. Groen, Provincie Limburg), tel: 043-3899944 (nhg.sassen@prvlimburg.nl), of is in te

zien in de bibliotheken van het Natuurhistorisch Museum en het Gouvernement.

Om de achteruitgang van de Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad een halt toe te roepen is een beschermingsplan voor deze soorten uitgegeven. De maatregelen die in dit plan staan vermeld, moeten in de periode 2000-2004 uitgevoerd worden. De nieuwsbrief wordt uitgebracht om iedereen op de hoogte te stellen van de voortgang van het project. Het is de bedoeling om de nieuwsbrief twee keer per jaar te laten verschijnen. In de eerste nieuwsbrief valt onder andere

meer te lezen over de aanleg van een basisbiotoop in groeve 't Rooth. De volgende nieuwsbrief verschijnt naar verwachting medio 2001.

Wie zijn rapport, boek, etc. opgenomen wil zien in deze rubriek, kan een literatuurverwijzing met een korte inhoudsbeschrijving en de bestelwijze opsturen naar de redactie o.v.v. "recent verschenen". De publicaties moeten betrekking hebben op voor Limburg relevante onderwerpen.

Guido Verschoor

BOEKBESPREKING

100 JAAR OP DE KNEIËN.

De geschiedenis van de plantensociologie in Nederland.

JOOP SCHAMINEË & RON VAN 'T VEER. Opulus Press Nederland/KNNV uitgeverij, Utrecht. ISBN 90 5011 141 6. Uitvoering 17 x 24 cm, gebonden, zwart/wit met steunkleur. 240 pp. Prijs fl. 47,50.



Dit boek geeft een uitvoerig overzicht van de beoefening van de plantensociologie of vegetatiekunde in ons land, die begon met de dissertatie van Franciscus Holkema in 1870 over "De plantengroei van de Nederlandsche Noordzee-eilanden". Ofschoon er al eerder aspecten van de geschiedenis van deze wetenschap op schrift zijn gezet, is geen van deze publicaties zo volledig als de onderhavige. Daarom is het toe te juichen dat thans een dergelijk overzicht is verschenen. Te meer daar er momenteel een toenemende belangstelling bestaat voor de oude vegetatiebeschrijvingen als referentiekader voor hedendaags natuurbeheer. Het boek is grotendeels gebaseerd op het project "Oude gegevens", dat een onmis-

baar onderdeel was bij de samenstelling van het vijfdelige standaardwerk "De vegetatie van Nederland".

In het boek zijn een drietal delen te onderscheiden die met de volgende trefwoorden zijn te typeren, namelijk Archieven, Historie en Toepassingen. Het eerste deel handelt over de oude gegevens, de opsporing ("aantekenboekjes in schoendozen op zolder") en de betekenis ervan, nu en in de toekomst. Omdat deze gegevens thans in computerbestanden zijn opgeslagen, zijn ze nu gemakkelijk toegankelijk voor belangstellenden.

Het hoofdstuk Historie geeft een gedetailleerd overzicht van de ontwikkelingen van deze discipline in Europa en in ons eigen land gedurende een tijdsbestek van ongeveer een eeuw. Het is bijzonder interessant te lezen hoe aanhangers van de verschillende stromingen of "scholen" zich indertijd vaak zodanig vereenzelvigden met de door hun als "ware plantensociologie" beschouwde richting, dat ze andersdenkenden in woord en geschrift fel bestreden.

In het laatste hoofdstuk komen de veelzijdige toepassingsmogelijkheden van de oude vegetatiegegevens aan bod. Het laatste deel van dit hoofdstuk, dat handelt over de fossiele plantengemeenschappen, valt enigszins uit de toon, niet omdat het minder interessant is, maar omdat het hier over hele andere "oude gegevens" gaat, zoals bijvoorbeeld pollenassemblages.

Naast genoemde hoofdstukken zijn in het boek een achttal vraaggesprekken opgenomen van personen die als enthousiaste, jonge plantensociologen zijn begonnen en thans terugblikken op de invloed die deze interesse heeft gehad op het verloop van hun leven en loopbaan, al dan niet als botanicus. De ontwikkeling van de plantensociologie komt mede hierdoor in een groter maatschappelijk verband te staan, een gegeven dat elders in het boek ook nog nader wordt belicht. Zo heeft bijvoorbeeld het uitbreken van Wereldoorlog II de ontwikkeling en beoefening van de toen sterk in opkomst zijnde plantensociologie in grote delen van Europa, sterk vertraagd, onder andere door het wegvallen van de internationale contacten. In ons eigen land werden vele natuurr-

terreinen tot verboden militair gebied verklaard waardoor deze als studieobject voor plantensociologen jarenlang ontoegankelijk waren, zoals bijvoorbeeld de kustduinen.

Het boek is het resultaat van de inspanningen van vele auteurs, hetgeen blijkt uit de vermelding van hun namen bij de verschillende onderdelen. Aardig is het feit dat de reeds genoemde vraaggesprekken door verschillende personen zijn gevoerd, waardoor het gevaar van stereotiepe vragen is voorkomen. Ondanks het feit dat er zo'n 20 auteurs aan deze publicatie hebben bijgedragen, maakt het boek een uniforme indruk. De schrijfstijl is vlot en daardoor is het boek prettig leesbaar.

De grafische vormgeving is dermate uitgesproken, dat hieraan niet voorbij kan worden gegaan. De hardblauwe steunkleur is soms hinderlijk, zoals bij de grote foto's aan het begin van elk hoofdstuk. Jammer is ook dat de historische foto's uit het archief van W.H. Diemont door de blauwe kleur sterk aan zeggingskracht hebben ingeboet en dat sommige afbeeldingen wel erg klein zijn weergegeven of elkaar op hinderlijke wijze overlappen (pagina 148).

Meer dan 1500 personen hebben de afgelopen eeuw vegetatieopnamen in ons land gemaakt, terwijl een veelvoud hiervan, direct of indirect, kennis heeft genomen of anderzijds profijt hiervan heeft gehad. Het is dan ook zeer te prijzen dat er thans een goed en gedetailleerd overzicht van de geschiedenis van de plantensociologie is verschenen. Gelukkig konden nu nog een aantal personen worden geraadpleegd die nauw en langdurig betrokken waren bij de ontwikkelingen van deze wetenschap. Wat dit betreft is dit overzicht op tijd verschenen, hetgeen ook blijkt uit het feit dat niet alle geïnterviewden meer in leven zijn.

Het boek verdient een ruime verspreiding bij allen die in vegetatiekunde en de vele toepassingen ervan zijn geïnteresseerd. De inhoud is minstens zo boeiend als de suggestieve titel, ofschoon slechts weinig plantensociologen op de talrijke foto's in die lichaamshouding - op de knieën - zijn vereeuwigd. Sterk aanbevolen.

J.H. Willems.